

מסע האי המטחון:
קריאה ב'לכריה השני'

מבשה

פרופ' נועם מלרתי
וטלח אול, אולס

מבט כללי

□ חטיבה א: פרקים ט-יא

- [א.1] ט 8-1: חורבן אלוים
- [א.2] ט 17-9: יוזה אירושלים
- [א.3] י 2-1: קשת שם (?)
- [א.4] י 12-3: ניצחון מלחמה וקיבוץ נדחי ישראל
- [א.5] יא 3-1: חורבן אדירים
- [א.6] יא 17-4: נבואת הרוצים, חלק א

הקדמי נוסאים

[התאמרות יהודה]

3 על־הרעים חרה אפי ועל־העתודים אפקוד כי־פקד יהוה צבאות את־עדרו **את־בית יהודה** ושם אותם כסוס הודו במלחמה: 4 ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה ממנו יצא כל־נוגש יחדו: 5 והיו כגברים בוסים בטיט חוצות במלחמה ונלחמו כי יהוה עמם והבישו לרבי סוסיח:

[השמת אלפי ישראל ויהודה]

6 וגברתי | **את־בית יהודה ואת־בית יוסף** אושיע והושבותים כי רחמתים והיו כאשר לא־זנחתים כי אני יהוה אלהיהם ואענם: 7 והיו כגבור **אפרים** ושמח לבם כמו־יין ובניהם יראו ושמחו יגל לבם ביהוה: 8 אשרקה להם ואקבצם כי פדיתים ורבו כמו רבו: 9 ואזרעם בעמים ובמרחקים יזכרוני וחיו את־בניהם ושובו: 10 והשבותים מארץ מצרים ומאשור אקבצם ואל־ארץ גלעד ולבנון אביאם ולא ימצא להם: 11 ועבר בים צרה והכה בים גלים והבישו כל מצולות יאר והורד גאון אשור ושבת מצרים יסור: 12 וגברתיים ביהוה ובשמו יתהלכו נאם יהוה: [[פ]] 3

פסקה שנייה

[השבת אולי ישראל ויהודה]

6 **וְגִבַּרְתִּי** | אֶת־בַּיִת יְהוּדָה וְאֶת־בַּיִת יוֹסֵף אוֹשִׁיעַ וְהוֹשִׁבוֹתִים כִּי רַחֲמֹתַי וְהָיוּ כַּאֲשֶׁר
לֹא־זִנְחֹתִים כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵעֲנֵם: 7 וְהָיוּ כְּגִבּוֹר אֶפְרַיִם וְשִׂמַח לֵבָם כְּמוֹ־יִזְרְעֵל וּבְנֵיהֶם
יִרְאוּ וְשִׂמְחוּ יִגְלֵם לֵבָם בִּיהוָה: 8 אֲשֶׁר־קָה לָהֶם וְאֶקְבָּצֵם כִּי פְדִיתִים וְרַבּוּ כְּמוֹ רַבּוּ: 9 וְאִזְרַעֶם
בְּעַמִּים וּבַמְּרַחֲקִים יִזְכְּרוּנִי וְחִיּוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וּשְׁבוּ: 10 וְהִשְׁבֹּתִים מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֲשׁוּר
אֶקְבָּצֵם וְאֶל־אֶרֶץ גִּלְעָד וּלְבָנוֹן אָבִיָּאם וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם: 11 וְעָבַר בַּיָּם צָרָה וְהִכָּה בַיָּם גְּלִים
וְהִבִּישׁוּ כָּל מְצוּלוֹת יָאֵר וְהוֹרֵד גְּאוֹן אֲשׁוּר וְשִׁבַּט מִצְרַיִם יִסּוֹר: 12 **וְגִבַּרְתִּים בִּיהוָה וּבְשֵׁמוֹ**
יִתְהַלְכוּ נְאֻם יְהוָה: [[פ]]

פסקה שנייה

[השבת אלפי ישראל ויהודה]

[הואצת אפרים]

6 וגברתי | את־בית יהודה ואת־בית יוסף אושיע והושבותים כי רחמתיים והיו כאשר לא־זנחתיים כי אני יהוה אלהיהם ואענם: 7 והיו כגבור אפרים ושמח לבם כמו־יין ובניהם יראו ושמחו יגל לבם ביהוה:

[קיוץ תפוצות ישראל]

8 אשרקה להם ואקבצם כי פדיתים ורבו כמו רבו: 9 ואזרעם בעמים ובמרחקים יזכרוני וחיו את־בניהם ושבו: 10 והושבותים מארץ מצרים ומאשור אקבצם ואל־ארץ גלעד ולבנון אביאם ולא ימצא להם:

[שירת כוח המצות]

11 ועבר בים צרה והכה בים גלים והבישו כל מצולות יאר והורד גאון אשור ושבת מצרים יסור: 12 וגברתיים ביהוה ובשמו יתהלכו נאם יהוה: [[פ]]

פתיחה: ישראל

[הואצת אפרים]

6 וגברתי | את־בית יהודה

ואת־בית יוסף אושיע

והושבותים כי רחמתיים

והיו כאשר לא־זנחתיים

כי אני יהוה אלהיהם

ואענם:

7 והיו כגבור אפרים

ושמח לבם כמו־יין

ובניהם יראו ושמחו

יגל לבם ביהוה:

פתיחה: ישראל

[הואצת אפרים]

6 וגברתי | את־בית יהודה

ואת־בית יוסף אושיע

והושבותים כי רחמתיים

והיו כאשר לא־זנחתים

כי אני יהוה אלהים

ואענם:

7 והיו כגבור אפרים

ושמח לבם כמו־יין

ובניהם יראו ושמחו

יגל לבם ביהוה:

פיתוח: התפוצות

[קיום תפוצות ישראל]

8 אֲשַׁרְקָה לָהֶם

וְאֶקְבְּצֵם

כִּי פְדִיתִים

וְרָבוּ כְּמוֹ רָבוּ:

9 וְאֶזְרְעֵם בְּעַמִּים

וּבְמַרְחָקִים יִזְכְּרוּנִי

וְחִיו אֶת־בְּנֵיהֶם

וְשָׁבוּ:

10 וְהִשְׁבוֹתִים מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

וּמֵאֲשׁוּר אֶקְבְּצֵם

וְאֶל־אֶרֶץ גִּלְעָד וּלְבָנוֹן אָבִיָּאם

וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם:

פיתוח: התפוצות

[קיוץ תפוצות ישראל]

8 אֲשַׁרְקָה לָהֶם

וְאֶקְבָּצֵם

כִּי פְדִיתִים

וְרָבוּ כְמוֹ רָבוּ:

9 וְאֶזְרַעֶם בְּעַמִּים

וּבְמַרְחָקִים יִזְכְּרוּנִי

וְחָיוּ אֶת־בְּנֵיהֶם

וְשָׁבוּ:

10 וְהִשְׁבוֹתִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם

וּמֵאֲשׁוּר אֶקְבָּצֵם

וְאֶל־אֶרֶץ גִּלְעָד וּלְבָנֵי אֲבִיָּאִם

וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם:

יהושע יז

14 וַיְדַבְּרוּ בְנֵי יוֹסֵף אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מִדּוּעַ נִתְּתָה לִי נַחֲלָה גּוֹרֵל אֶחָד וַחֲבֵל אֶחָד וְאֲנִי עִם־רֹב עַד אֲשֶׁר־עַד־כָּה בִּרְכַנִי יְהוּה: 15 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עִסְרָב אַתָּה עָלָה לָךְ הַיְעָרָה וּבִרְאֵת לָךְ שֵׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהַרְפָּאִים כִּי־אֵץ לָךְ הַר־אֶפְרַיִם: 16 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא לָנוּ הָהָר וְרָכַב בְּרִזֵּל בְּכָל־הַכְּנֻעֵנִי הַיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ־הָעֲמֹק לָאֲשֶׁר בְּבֵית־שֹׁאֵן וּבְנוֹתֶיהָ וְלָאֲשֶׁר בְּעֲמֹק יִזְרְעֵאל: 17 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וּלְמִנְשֵׁה לֵאמֹר עִסְרָב אַתָּה וְכַח גְּדוּל לָךְ לֹא־יְהִיָּה לָךְ גּוֹרֵל אֶחָד: 18 כִּי הִר יְהִי־לָךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבִרְאֵתוֹ וְהָיָה לָךְ תְּצַאֲתוּ כִּי־תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנֻעֵנִי כִּי רָכַב בְּרִזֵּל לֹא כִּי תִזַּק הוּא: [[פ]]

סיכום: המצוות

[שירת כוח המצוות]

11 וְעָבַר בַּיָּם צָרָה
וְהִכָּה בַיָּם גְּלִים
וְהִבִּישׁוּ כָּל מְצוּלוֹת יָאָר
וְהוֹרֵד גְּאוֹן אֲשׁוּר
וְשָׁבַט מִצְרַיִם יָסוּר:
12 וְגִבְרָתִים בִּיהוָה
וּבְשֵׁמוֹ יִתְהַלְכוּ
נְאֻם יְהוָה: [[פ]]

סיכום

- התוכן הרציונלי: השבת אולי ישראל
- רקע היסטורי: לאחר אלות ישראל (דור שני), אבא בצוד
- אשור ומצרים הן המצמות, ל"א בערק במאה הי"ד לפנה"ס.
- מבט: איאופוליטי

הנבואה הכואפת

[התאכרות יהודה]

3 על-הרעים חרה אפי ועל-העתודים אפקוד כי-פקד יהוה צבאות את-עדרו את-בית יהודה ושם אותם כסוס הודו במלחמה: 4 ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה ממנו יצא כל-נוגש יחדו: 5 והיו כגברים בוסים בטיט חוצות במלחמה ונלחמו כי יהוה עמם והבישו לכבי סוסים:

[קיאוף נדחי ישראל]

6 וגברתי | את-בית יהודה ואת-בית יוסף אושיע והושבותים כי רחמתים והיו כאשר לא-זנחתים כי אני יהוה אלהיהם ואענם: 7 והיו כגבור אפרים ושמח לבם כמו-יין ובניהם יראו ושמחו יגל לבם ביהוה: 8 אשרקה להם ואקבצם כי פדיתים ורבו כמו רבו: 9 ואזרעם בעמים ובמרחקים יזכרוני וחינו את-בניהם ושובו: 10 והשבותים מארץ מצרים ומאשור אקבצם ואל-ארץ גלעד ולבנון אביאם ולא ימצא להם: 11 ועבר בים צרה והכה בים גלים והבישו כל מצולות יאר והורד גאון אשור ושבט מצרים יסור: 12 וגברתים ביהוה ובשמו

יתהלכו נאם יהוה: [[פ]]

הנבואה הכואפת

[התאכרות יהודה]

3 על-הרעים חרה אפי ועל-העתודים אפקוד כי-פקד יהוה צבאות את-עדרו את-בית יהודה ושם אותם כסוס הודו במלחמה: 4 ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה ממנו יצא כל-נוגש יחדו: 5 והיו כגברים בוסים בטיט חוצות במלחמה ונלחמו כי יהוה עמם והבישו לכבי סוסים:

[קיאוף נדחי ישראל]

6 וגברתי | את-בית יהודה ואת-בית יוסף אושיע והושבותים כי רחמתים והיו כאשר לא-זנחתים כי אני יהוה אלהיהם ואענם: 7 והיו כגבור אפרים ושמח לבם כמו-יין ובניהם יראו ושמחו יגל לבם ביהוה: 8 אשרקה להם ואקבצם כי פדיתים ורבו כמו רבו: 9 ואזרעם בעמים ובמרחקים יזכרוני וחינו את-בניהם ושובו: 10 והשבותים מארץ מצרים ומאשור אקבצם ואל-ארץ גלעד ולבנון אביאם ולא ימצא להם: 11 ועבר בים צרה והכה בים גלים והבישו כל מצולות יאר והורד גאון אשור ושבט מצרים יסור: 12 וגברתים ביהוה ובשמו

יתהלכו נאם יהוה: [[פ]]

2 כִּי הִתְרַפִּים דְּבַר-אֶזְרָא וְהַקּוֹסְמִים חָזוּ שֶׁקָר וְחִלְמוֹת הַשָּׁא יִדְבְּרוּ הַבֵּל יִנְחֲמוּן
עַל-כֵּן נִסְעוּ כְּמוֹ-צֵאן יַעֲנוּ כִּי-אֵין רַעָה: [[פ]]

[התלמדות יהודה]

3 עַל-הַרְעִים חָרָה אֲפִי וְעַל-הַעֲתוּדִים אֶפְקוֹד כִּי-פָקֵד יִהְיֶה צְבָאוֹת אֶת-עֲדָרוֹ אֶת-בֵּית יְהוּדָה
וְשֵׁם אוֹתָם כְּסוֹס הוֹדוּ בַּמִּלְחָמָה: 4 מִמֶּנּוּ פָנָה מִמֶּנּוּ יָתֵד מִמֶּנּוּ קִשְׁת מִלְחָמָה מִמֶּנּוּ יֵצֵא
כָּל-נוֹגֵשׁ יַחֲדוּ: 5 וְהָיוּ כְּגִבְרִים בּוֹסִים בְּטֵיט חוֹצוֹת בַּמִּלְחָמָה וְנִלְחֲמוּ כִּי יִהְיֶה עִמָּם וְהִבִּישׁוּ
לְכַבֵּי סוֹסִים:

[קיאוף נדחי ישראל]

6 וְגִבְרַתִּי | אֶת-בֵּית יְהוּדָה וְאֶת-בֵּית יוֹסֵף אוֹשִׁיעַ וְהוֹשִׁבוֹתִים כִּי רַחֲמָתִים וְהָיוּ כַּאֲשֶׁר
לֹא-זִנְחָתִים כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵעֲנֵם: 7 וְהָיוּ כְּגִבּוֹר אֶפְרָיִם וְשִׂמְח לֵבָם כְּמוֹ-יֵיזֵן וּבְנֵיהֶם
יֵרְאוּ וְשִׂמְחוּ יִגְל לֵבָם בִּיהוָה: 8 אֲשֶׁר-קָה לָהֶם וְאֶקְבָּצֵם כִּי פְדִיתִים וְרַבּוּ כְּמוֹ רַבּוּ: 9 וְאֶזְרְעֵם
בְּעַמִּים וּבְמַרְחָקִים יִזְכְּרוּנִי וְחָיוּ אֶת-בְּנֵיהֶם וְשָׁבוּ: 10 וְהִשְׁבּוֹתִים מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֲשׁוּר
אֶקְבָּצֵם וְאֶל-אֶרֶץ גִּלְעָד וּלְבָנוֹן אָבִיאֵם וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם: 11 וְעָבַר בַּיָּם צָרָה וְהִכָּה בַיָּם גְּלִים
וְהִבִּישׁוּ כָּל מְצוּלוֹת יָאֵר וְהוֹרֵד גִּאֹן אֲשׁוּר וְשִׁבֵט מִצְרַיִם יִסּוֹר: 12 וְגִבְרַתִּים בִּיהוָה וּבְשִׁמוֹ
יִתְהַלְכוּ נֶאֱמַר יְהוָה: [[פ]]